

Vastaus KYS erva –tutkimustoimikunnan 25.10.2019 päiväämään kuulemiskirjeeseen koskien Itä-Suomen hallinto-oikeuden kumoamia erva-tutkimustoimikunnan päätöksiä vuoden 2018 valtion tutkimusrahoituksen (VTR) jaosta

Olen saanut 1.11.2019 klo 16.30 KYS erva –tutkimustoimikunnan 25.10.2019 päiväämään kuulemiskirjeen, jossa pyydetään antamaan perusteltu kirjallinen lausunto käsiteltäessä uudelleen Itä-Suomen hallinto-oikeuden 9.7.2019 kumoamia erva-tutkimustoimikunnan vuoden 2018 rahoituspäätöksiä dosenttitason jakoluokan osalta.

Esitän alla perustellun lausunnon:

KYS erva –tutkimustoimikunnan on otettava seuraavassa kokouksessaan 27.11.2019 huomioon seuraavat alla kuvatut seikat, jotka on esittelytekstissä tuotava esille sekä päätösasiakirjassa perusteltava asianmukaisella tavalla. Hallinto-oikeus ilmoittaa 9.7.2019 päätöksessään, että perusteluvollisuudella on keskeinen merkitys asianosaisten oikeusturvan kannalta. Tämä lausunto on liitettävä kokonaisuudessaan esityslistaan ja päätösasiakirjaan.

1. Itä-Suomen hallinto-oikeus on 9.7.2019 antamassaan ratkaisussaan kumonnut KYS erva-tutkimustoimikunnan päätöksen 24.5.2018 § 17, kumonnut ja poistanut erva-tutkimustoimikunnan päätöksen 12.3.2018 § 3, sekä kumonnut erva-tutkimustoimikunnan päätöksen 8.11.2017 § 17 tutkimusrahoituksen dosenttitason jakoluokan osalta, koska em. päätökset ovat lainvastaisia.

Päätöksiin 12.3.2018 § 3 ja 8.11.2017 § 17 osallistui useita esteellisiä tutkimustoimikunnan jäseniä sekä KYSin tutkimusjohtaja. Esittelyssä ja päätöksessä 24.5.2018 § 17 tutkimustoimikunnan esittelijä ja lakimies eivät tuoneet esittelyssään lainkaan esille sitä keskeistä seikkaa päätöksenteon tueksi, että rahoituspäätöksessä 8.11.2017 § 17 oli menettelyvirhe. Lisäksi päätöksessä 24.5.2018 § 17 ei ollut hallinto-oikeuden päätösasiakirjan mukaan asianmukaisia perusteluja, mikä viittaa mielivaltaiseen esittelyyn ja päätöksentekoon. Ratkaisussaan hallinto-oikeus kuitenkin toteaa, että rikosasioiden käsittely ei kuulu sen toimivaltaan, joten hallinto-oikeus ei tutkinut rikoslain (40.luku, 9 § (12.7.2002/604), virkavelvollisuuden rikkominen) soveltuvuutta tehdyissä laittomuuksissa. Näin laajamittainen, järjestelmällinen ja pitkäkestoinen lainvastaisten päätösten sarja nostaa esille sen vaatimuksen, että KYS erva –tutkimustoimikunnan, sen esittelijöiden ja lakimiesten on jatkossa noudatettava lakia ja hyvää hallintomenettelyä.

2. KYS erva -tutkimustoimikunta päätti kokouksessaan 8.11.2017 VTR-2018 rahojen jaosta. Päätöksestä lähetettiin rahoitettaville hakijoille kirjallinen ilmoitus jakotaulukkoineen (ilmoituskirje 28.11.2017), joka kuulemiskirjeessä on nimetty alkuperäiseksi jakotaulukoksi. Tässä alkuperäisessä jakotaulukossa on myös allekirjoittaneen rahoitushakemus hyväksytty rahoitettavaksi. On huomattava, että päätösvaltainen viranomainen, eli KYS erva tutkimustoimikunta, teki päätöksensä rahoituksen jaosta 8.11.2017 nimenomaan tämän alkuperäisen jakotaulukon mukaan. Itä-Suomen hallinto-oikeus on nyt kumonnut kyseisen rahoituspäätöksen 8.11.2017 § 17 sen vuoksi, että päätöksessä on ollut menettelyvirhe johtuen useista esteellisistä toimikunnan jäsenistä sekä KYSin tutkimusjohtajasta. KYS erva – tutkimustoimikunta ei kuitenkaan suostunut tunnustamaan kokouksessaan 24.5.2018 kyseistä menettelyvirhettä, mikä johtuu siitä, että esittelijä ja lakimies rikkoivat velvollisuutensa ja jättivät kokonaan tuomatta koko menettelyvirheen erva-tutkimustoimikunnalle käsiteltäväksi. Toisaalta myös erva-tutkimustoimikunnan puheenjohtajan olisi pitänyt huomata esteellisyyden aiheuttama menettelyvirhe päätöksessä 8.11.2017 § 17 (ennen 24.5.2018 kokousta), koska hän itse tunnusti

rahoituksen hakijoille kirjeessään 22.3.2018, että esteellisyyden aiheuttama menettelyvirhe on päätöksessä 12.3.2018 § 3. Tämä seikka olisi pitänyt tunnustaa ja huomioida välittömästi ilman, että hallinto-oikeus joutuu asiaan puuttumaan ja kumoamaan päätökset 24.5.2018 § 17 ja 8.11.2017 § 17. Näin ollen erva-tutkimustoimikunnan puheenjohtaja rikkoi velvollisuutensa asianmukaisen hallintopäätöksen käsittelystä ja tekemisestä 24.5.2018.

Menettelyvirheen esittelyssä ja käsittelyssä on erva-tutkimustoimikunnan esittelijän, lakimiehen, puheenjohtajan ja jäsenten otettava huomioon hallintolain 50 §:n (11.6.2010/581) 3. kohta (*päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe*), jonka mukaisesti asia ratkaistaan.

Hallintolain (50 § (11.6.2010/581, asiavirheen korjaaminen) mukaan *virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen, jos:*

- 1) päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen;
- 2) päätös perustuu ilmeisen väärään lain soveltamiseen;
- 3) päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe; tai
- 4) asiaan on tullut sellaista uutta selvitystä, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen.

Päätös voidaan korjata 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen. Asianosaisen suostumusta ei kuitenkaan tarvita, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä. Päätös voidaan korjata 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa ainoastaan asianosaisen eduksi.

Allekirjoittanut toteaa, että hänen rahoitushakemuksessaan ei ollut mitään virhettä eikä virhe aiheutunut allekirjoittaneen omasta menettelystä. Tämän vuoksi allekirjoittanut ei suostu päätöksen 8.11.2017 § 17 korjaamiseen vahingokseen, vaan vaatii rahoitushakemuksensa hyväksymistä alkuperäisen jakotaulukon ja tehdyn päätöksen mukaisesti.

3. Kuulemiskirjeessä 25.10.2019 tuodaan jälleen esille se seikka, että 8.11.2017 kokouksen jälkeen varsin myöhään eli 13.12.2017 annettiin julkisuuteen tieto, että virhe oli Istekiltä tilatusta ja ilmeisenä alihankintatyönä tehdyssä selvityksessä koskien hankkeiden jakautumista STM:n painopistealueille. Jos asiaa tarkastellaan tästä näkökulmasta, niin siihen sovelletaan hallintolain 50 §:n (11.6.2010/581, asiavirheen korjaaminen) 1. kohtaa (päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen). On huomattava, että erva-tutkimustoimikunta ei tehnyt minkäänlaista päätöstä niin sanotusta korjatusta jakotaulukosta kokouksessaan 8.11.2017. Kyseinen ns korjattu jakotaulukko tuotiin julkisuuteen 13.12.2017 omavaltaisesti KYS-tiedepalvelukeskuksen johtavien viranhaltijoiden toimesta ilman päättävän viranomaisen eli erva-tutkimustoimikunnan hyväksyntää ja päätöstä. Kyseisessä menettelyssä viranhaltijat ylittivät toimivaltansa ja siten rikkoivat velvollisuuksiaan. Asian nykyisen käsittelyn kannalta tulevassa kokouksessa 27.11.2019 ns korjattu jakotaulukko on kuitenkin merkityksetön, eikä se kuulu lainkaan hallinto-oikeuden kumoaman päätöksen 8.11.2017 § 17 käsittelyyn.

Joka tapauksessa myös tässä asiavirheen tilanteessa allekirjoittanut toteaa, että hänen rahoitushakemuksessaan ei ollut mitään virhettä eikä virhe aiheutunut allekirjoittaneen virheellisestä menettelystä. Tämän vuoksi allekirjoittanut ei suostu päätöksen 8.11.2017 § 17 korjaamiseen vahingokseen, vaan vaatii rahoitushakemuksensa hyväksymistä alkuperäisen jakotaulukon ja tehdyn päätöksen mukaisesti.

Mikäli asiaa tarkastellaan siitä teoreettisesta näkökulmasta, että kyseessä olisi erva-tutkimustoimikunnan esittelijän ja lakimiehen mainitsema laskuvirheen korjaaminen (hallintolain 51 §, kirjoitusvirheen korjaaminen), niin lakitekstin mukaan *"Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen eikä virhe ole aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä"*. Riippumaton lausunnonantaja, johtajaylilääkäri Vesa Kataja Keski-Suomen keskussairaalasta, on todennut lausunnossaan 2.1.2018, että virheen korjaaminen johtaa allekirjoittaneelle kohtuuttomaan tulokseen. Tätäkään seikkaa erva-tutkimustoimikunta, sen esittelijä ja lakimies eivät huomioineet ja perustelleet mitenkään esittelyssään ja päätöksessään 24.5.2018 § 17, vaan mielivaltaisesti huomioivat vain oman näkemyksensä. Mitään virhettä ei myöskään ollut allekirjoittaneen hakemuksessa, pisteytyksissä, ja menettelyssä, joten viranomaisen virhettä jo lähtökohtaisesti ei saa korjata (allekirjoittaneen vahingoksi) hallintolain tekstin mukaan.

4. KYS erva -tutkimustoimikunnan esityslista 10.10.2019/asianumero 4 on julkistettu (<http://publish.psshp.fi/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2019352139-4>). Asianumero 4:n esittelytekstissä ei tuoda esille sitä, että päätöksessä 12.3.2018 § 3 oli menettelyvirhe johtuen useista esteellisistä henkilöistä asiaa päätettäessä. Niinikään tekstissä ei tuoda esille sitä, että päätöksessä 8.11.2017 § 17 oli myös menettelyvirhe johtuen useista esteellisistä toimikunnan jäsenistä rahoituspäätöstä tehtäessä. Hallinto-oikeuden 9.7.2019 päätöksessä kuitenkin selkeästi ilmoitetaan, että "Hallinto-oikeus on kumonnut rahoituspäätöksen 8.11.2017 ja palauttanut asian uudelleen käsiteltäväksi dosenttitason jakoluokan osalta, koska päätöksessä on ollut menettelyvirhe."

Esittelijän on tuotava esille esittelytekstissään kaikki oleelliset seikat päätöksentekoa varten, kuten on esittelijän lainmukainen velvollisuus. Näin ei esittelijä tehnyt kokouksessa 24.5.2018, vaan laiminloi velvollisuutensa ja jätti kokonaan huomioimatta esteellisyyden aiheuttaneen menettelyvirheen 8.11.2017 kokouksessa. Menettelyvirheen käsittelyssä on huomioitava hallintolain ao pykälän määräykset.

Esityslistan 10.10.2019/asianumero 4:n esitys on: *"Puheenjohtaja esittelee asian esittelytekstin mukaan ja KYS erva-tutkimustoimikunta tekee päätöksen."*

Asianumero 4:n esittelyteksti julkistetussa muodossaan on kuitenkin päätöksentekijöitä harhauttava, eli tapahtunutta ja jo hallinto-oikeudenkin toteamaa menettelyvirhettä ei haluta edelleenkään tunnustaa ja tuoda esille päätöksentekijöille, kuten tapahtui aiemminkin eli 24.5.2018. kokouksessa. Esittelytekstissä viitataan vain asian käsittelyn kannalta merkityksettömään laskuvirheeseen painopistealueiden pisteissä. Tämä sama laiminlyönti ilmenee myös 25.10.2019 päivätyn kuulemiskirjeen tekstissä.

Nämä velvollisuuksien laiminlyönnit herättävät vakavan huolen siitä, että erva-tutkimustoimikunnan esittelijä ja lakimies eivät edelleenkään aio noudattaa lakia ja laatia asianmukaisesti perusteltua esittelytekstiä ja esitystä kokoukseen 27.11.2019, vaikka hallinto-oikeus on jo kertaalleen tuominnut tällaisen menettelyn. Tämän vuoksi pyydän erva-tutkimustoimikunnan päättäviä jäseniä kiinnittämään huolellista huomiota esittelyn asianmukaisuuteen ja lainmukaisuuteen, jotteivat tule jälleen harhautetuiksi ja vedetyiksi lainvastaisiin päätöksiin, kuten tapahtui 24.5.2018.

5. Allekirjoittanut sai 25.10.2019 päivätyn kuulemiskirjeen mukana kopion siitä, millä tavalla allekirjoittaneen rahoitushakemus sijoittuu STM:n painopistealueille prosenttiosuuksittain. Saadun paperin mukaan jokaiseen seitsemään STM:n painopistealueen kohtaan on merkitty 0 %. Tähän seikkaan on saatava perusteellinen ja virkavastuullinen vastaus erva-tutkimustoimikunnan

esitteleviltä virkamiehiltä, koska tuollaisenaan allekirjoittaneen hakemukselle on laskettu liian matalat painopistealuepisteet.

6. Vaikean hallintopäätöksen tekeminen edellyttää joustavuutta ja hyvää hallintomenettelyä, mitä erva-tutkimustoimikunta ei ole toistaiseksi osoittanut, vaan on sen sijaan päätyntä asian käsittelyssä lainvastaisiin päätöksiin, menettelyihin ja perusteluvelvollisuuksiensa rikkomiseen. Hallinto-oikeus on 9.7.2019 todennut valtaosan näistä laittomuuksista, mutta sillä ei ole toimivaltaa käsitellä rikosasioita.

Allekirjoittanut ehdotti lausunnossaan ja oikaisuvaatimuksessaan erva-tutkimustoimikunnalle jo 21.12.2017, että asian ratkaisussa noudatetaan hyvää hallintomenettelyä, kohtuullisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Vaikka näin ei ole tapahtunut erva-tutkimustoimikunnan, sen esittelijän ja lakimiehen taholta, niin allekirjoittanut on edelleen valmis keskustelemaan asian ratkaisemisesta kohtuullisuutta ja oikeudenmukaisuutta käyttäen 21.12.2017 päivätyn lausuntonsa pohjalta.

Kuopiossa 6.11.2019

Ilkka Harvima

Ihotautien ja allergologian professori

Oravantie 13, 70400 Kuopio

p. 050-4413620 tai 050-3674523

ilkka.harvima@uef.fi